

N° 41 - MEZHEVEN 1973

« POBL VREIZ »

B.P. 713

35009 - ROAZON CEDEX

KOUMANANTOU

Boutin : 6 L

Skoazell : adaleg 15 L

K.R.P. 2746-79 ROAZON

0,50

POBL VREIZ

KELAOUENN UNVANIEZ DEMOKRATEL BREIZ

DEKVET KENDALH AN U.D.B.:

■ UNANIEZ GAND AR POBLOU
GWASKET

■ UR PAZ MUIOH WAR HENT AN
DIGOLONIZASION

PENNAD-STUR

Eun dra a bouez zo bet e Breiz d'an 28 ha d'an 29 a viz ebrel 1973 : 10^{ea} kendalh an U.D.B. Pell ahanomp beza leun a laouenidigez pe orgouilh ; med memes tra ez eo eun dra a bouez gwelout 200 den hag a stourm evid Breiz en em vodi er c'hendalch-se. Eur paz all eo war hent ar stourm a enep kolonisation ar vro, eur paz all war an hent evid dieubi Breiz.

Lakeet oa bet ar c'hendalh-mañ, 'vel hini ar bloaz paseet, dindan sin an unaniez gand ar poblou gwasket. Delegeed zo deuet da zigas o skoazell da stourm an U.D.B. En ur rei dezo ar gomz dirag an holl e felle d'hor strollad lavaroud kreñv pegen pouezus eo an unaniez-se evid e stourm etrevroadel : ur stourm a ya e kreiz an hini a zo dre ar bed o klask distruja an imperialism.

Se zo bet lakeet e chart an U.D.B. : « an U.D.B. a zo kengret gant ar pobloù gwasket ; kondaoni a ra ar imperialism kiriek eus o gwaske-digez ekonomikel, kulturel pe bolitikel ».

Kengret eo an U.D.B. gant holl poblou gwasket ar bed, ar re vez komzet kalz diouto hizio evel ar **Palestianed pe ar H Cambodjiane**, met ivez ar re ne vez ket ranned grik diwar o fenn, an **Euzkariz, ar Galisia-ned, Kembreiz**.

Sklaer eo bet an tu dibabet gant an U.D.B. e kenver an unaniez etrevroadel : a enep d'ar waskerien.

Souten a ra stourm reiz pobl ar Balestin, nahet beteg ar poent diweza pegwir tennet ganti he douar ; sevel a ra a enep d'an emgleo etre bourhizien al Liban ha stad Israël rag ar mod-se vez liammet daouarn ar Palestianed.

'Vid pezo a sell eus pobl ar Hambodj an U.D.B. a zo laouen eus ar chañs roet dezi gand afer Watergate. Ken kreñv eo bet ar bombeza-degoù war ar C'hambodj eged war Vietnam an hanternoz. Aze eo deuet afer Watergate da chena ar re zo ar muia a du gand an imperialism e touez an Amerikaned rak an diou gambr o deus nahet rei an arhant goulennet gand kamp ar fahuned. Ur chañs eo evid ar H-kmers-où ruz. Hizio, dre ma weler an traoù, zo moaien da sonjal e c'hounezo an nerzou demokratel. N'eus ket da souezi gand afer Watergate, er sistem-se traou eus ar seurt-se a zle degouezout. Diskouez a ra d'ar bed a bez, an doareoù da ober politikerezh en ur vro a felle dezi beza koustiañs ar bed ha penn ar « bed dieub ».

KUDENN VREIZ

EUZ BREST D'AN NAONED

AODOU-AN-HANTERNOZ

● LANNUON : disterniañ an S.L.E.

Bemdez, abaoe derou miz mae, e-pad kardeuriou pe hantereuriou, tud an S.L.E. a bouez da labourat.

Dre « c'hoari » evel-se emañ seksionoù sindikadel al labourdi o klask rediañ renerien an ti da doullañ kaoz ganto diwar-benn goulennoù 'zo, da larout :

— ur c'hresk war ar paeoù a 40 lur, betek reiñ da bep labourer, pep miz, 1 000 lur d'an rebeutañ.

— ober un adsell ouzh pae hini pe hini.

— Reiñ un digoll evit ar « gardienaj »

— Kaout an tu da gaout droed d'un eur a informasion pep miz.

C.G.E.E.-ALSTHOM : grêv !

D'ar a viz mae, 120 den (war 150) implijet e ajañs Lannuon a roe lañs d'ur grêv didermen.

A-unan e oa labourerien Lannuon gant reoù an ajañsoù-all e Breizh (Kemper, Brest, Naoned ha Roazhon) e-sell reiñ pouez d'ar goulennoù graet ouzh ar renerien :

— ur stern (= grilh) nemetañ evit ar « rannvro », da larout ur pae a 1 100 lur pep miz, evit 40 eur a labour pep sizhun.

— ur prim evit an diblasañ hag un digoll evit ar predoù,

— kreskiñ talvoudegezh poent an « ETAM ».

● SANT-BRIEG : setu « o » justiz.

Direktor-kent « Travarmor » en deus paket 800 lur a dell-gastiz dre m'en doa roet o sac'h da 11 labourer war 34, e miz du 1973. Ne goust ket re-ger dezhañ, rak kaset en doa e afer da benn a-enep ali hag hep aotre « Direction du Travail et de la Main-d'Œuvre ». Gwall-skañv eo, memestra, pouez al labourerien war skudelloù balañs ar vourc'hizien !

● CWENGAMP : mat eo leuniañ al laouer hag ivez godell al labourer !

D'an 10 a viz mae, d'an abardaez, ar 56 labourer hag implijad ar SOBANA a roe lañs d'ur grêv didermen. Stag eo al labourdi-se implantet war « zone industrielle » Gwengamp ouzh strollad UNICOPA, oberiet vez ennañ ha strewet gantañ a bep seurt boued evit al loened. A-raok ar votadegoù-ker diwezhañ, graet en doa ar c'huzul-kozh un tamm mat a vrud endro d'an implantadur-se.

D'an 11 a viz mae, peurgrog oa er grêv, al labourerien a c'houlenne 12 % a gresk war o faeoù, un adsell ouzh « skeul » ar

paeoù, ur gwellaat degaset d'al labourioù poaniusañ ha distreiñ, tamm-ha-tamm, d'ar sizhuniad-labour 5 devezh.

Dinerzh dirak bolontez dibleg al labourerien ar batroned a blege buan a-walc'h,

ken ma adkroge pep hini gant e labour d'an 12 a viz Mae, da 11 eur. An daou du o deus dibabet un deiz evit studiañ donoc'h traoù 'zo manet direspont.

PENN-AR-BED

● KOMBRID : tud kaset kuit eus ti Jaouen

D'ar 27 a viz ebrel, 23 labourer eus ti Jaouen (boued-mir kig-moc'h) o deus bet ul lizher 'vit lavarout dezho e oant taolet er-maez. Daoust ma z'eo deuet eus ar bobl, an aotrou Jaouen a blij dezhañ ober ar rener yac'h. E miz kerzu diwezhañ hep larout netra da guz al ti, oa bet kemeret labourerien all ha bremañ neuze emeur o kas lod kuit. 'Vel just e-touez ar re a goll o implij a zo un nebeut tud eus ar CFDT, just awalc'h evit dibennañ strollad ar sindikad.

N'eus nemet lezenn ar c'hounid a gont evit ren an ti setu ar pezh zo bet respontet d'ar CFDT gant an aotrou Caugant prezidant sindikad ar c'hig-sezon. (Eus an tu all, 47 eur hanter ar sizhun vez graet e ti Jaouen ha benn un nebeut sizhuniou vo kemeret labourerien all evit ur mare. Setu perak ar sindikad,

— ne fell ket dezhañ 'vo kaset an dud kuit,

— n'eus goulennet an droid da deurel ur sell el levrioù-konchoù.

Betek bremañ n'eo ket bet selaouet kalz peogwir tout ar pezh zo graet eo digreskiñ un tammig niver al labourerien da vezañ lakaet er maez, eus 23 eo paseet da 19.

● BANALEG : diskrog-labour e ti Isobox.

90 implijad war 140 o deus diskroget diouzh o labour eus an 2 d'ar 5 a viz mae; kroget bet en dro gant al labour da heul un emglev war azgoulennou al labourerien :

— gwelet vo en-dro emglev miz mae 1972 ;

— kresket vo ar paeamantoù eus 20 % ;

— roet vo un digoll d'al labourerien evit an euriou-noz hag an devezhioù-gouel ;

— gwellaet e vo ar c'hondisionoù-labour.

DEPARTAMANT AN-NAONED

● SANT-WELTAS-LIMPRIDIG ha GWEN-ROUED (Saint-Gildas-des-Bois ha Guenrouët) : daou sindikalour kondaonet peogwir o doa lakaet diskred war ar Justis.

Deuet eo an dra-se diouzh an dizemglev etre an It. Jousseau (hag he mab) ha ar c'hont O'Delant (sellout ouzh ar P.B. meurzh 1973). Paperennoù a oa bet strewet o lakaat diskred war justis barnerien Sant-Nazer. Diskleriet o deus an daou sindikalour bezañ kiriek d'ar paperennoù. Tapet o deus 15 deiz en toull-bac'h dindan un dale ha 1000 lur a gastiz.

Ar labourerien-douar bodet d'an hevelep mare e Sant-Weltas o deus nac'het ar varn ha kaset ul lizher, gant 400 sinadur warnañ, da di an archerien.

● PONTKASTELL (Pontchâteau) : SAM-BRON ne fell ket dezhañ intent netra.

Ar batroned a zalc'h penn atav evel ma

skrivemp war niverenn diwezhañ ar P.B. Lavaret o deus nann d'ur vodadenn savet evit an 13vet miz daoust d'ar prefed en deus goulennet ar vodadenn-se koulskoude. Ouzhpenn-se ez eo chomet un urcher dirak dor an uzin abaoe derou an tabut. Ret eo degas da soñj an dud ez eo bet bountet ur micherour er-maez ha douget klemm a-enep 15 labourer all.

● NAONED : un emglev goude meur a ziskrog-labour e ti an « Docks de l'Ouest ».

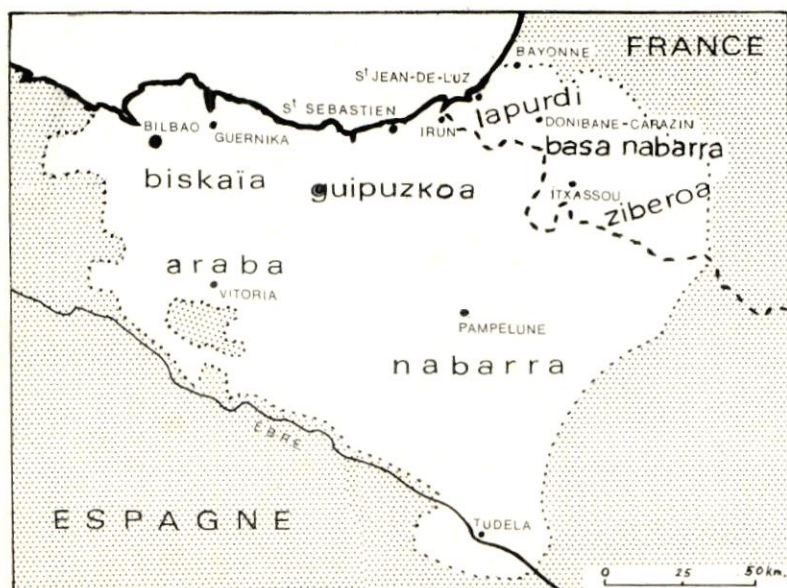
E-pad pell e chomas al labourerien gant ul live-bevañ izel-tre. Gounezet o deus dre ar C.F.D.T. ur c'hresk a 0,33 lur war ar poenchoù adalek 100 betek 123 ha 0,28 lur evit ar re all. Dont a raint tamm-ha-tamm da dizhout 0,60 ha 0,70 lur e miz here. Gwellaet eo bet ivez dreist-pae dibenn ar bloaz ha dreist-pae evit ar bloavezhioù-labour graet.

MOR-BIHAN

TRO-DRO D'AN ORIENT EMAN GWA-SOCH' STAD AN IMPLIJ.

E ti Robin (dilhadoù) klañv eo an antrepriz evel m'eman klañv ar strollad ez

eo Robin ul lod anezhan. Un dra hepken a c'hellfe gwellat an traoù : ma vefe perc'hennet an antrepriz Robin gant ur strollad arall. Paneve-se, un bochad veche-rion a zo war-nes bout kaset kuit.

Delegeed bro-Euzkadi oa e kendalc'h an U.D.B.

PENNAD-STUR

Ar poblou o doa kaset kannaded da 10^{ed} kendalh an U.D.B. int o deus mizer tond er maez eus ar skeud. Tro a tro delegeed strolladou bro-Euzkadi, re an U.P.G. (Unvaniez Pobl Galis), hini ar Plaid Cymru (bro Gembre) o deus lavaret dirak ar c'hendalh o diaesteriou met ivez o bolontez feurm da stourm.

Kannaded an Euzkariz hag ar Galisianed o deus diskouezet petra oa stourm an diou bobl-se a enep da fachism Franco ; merket int beteg en o hig. E miz gwengolo 72 e Vigo da skouer, da heul an diskrog-labour e ti Citroën : « eur paotr yaouank 21 bloaz a zo chomet ouzpenn eur sizun etre ar vuhez hag ar maro, benn ar fin eo chomet beo met ne vo ket gouest da fichal, staget war e wele ' pad ar peurrest eus e vuhez (...) Eur bern labourerien zo bet skoet e tier ar polisierien... (Kannad bro Galis). Eus e du kannad an Euzkariz a gase sonj eus Eustakio Mendizabal lazeta gant polisierien Franco : « d'ar yaou 19 a viz ebrel, goude merenn, un nebeut kilometradoù war zu hanternoz Bilbao. Lazhet eo bet en eun doare gouez tre, gand meur a inspektour-polis, pep hini o tiskarga warnañ e bistolenn ».

Ra chomo en hor spered ar pezh a lavare ar bloaz paseet en hor gazetenn, prezidant ar Sinn Fein da bobl Vreiz : « evit ma teuo gwaskerez unan da veza gwaskerez an holl, evit ma teuo treh unan da veza treh an holl ».

UDB

E ti Ripoche 13 micherour ouzhpenn, a zo bet kaset kuit. Kement-se a ziskouezh sklêr ur werch ar re n'eus ket da fiziout e komzoù tud ar gouarnamant, rak n'eus nemet 143 micherour en ti elec'h 220-230 evel ma oa bet prometaet.

E ti Plastimo. Ar renerion n'o deus doujans ebet evit gwirioù ar sindikalerion ha tenn eo an traoù evite.

E biskuiteri (pe gwispideresh) Saint-Sauveur.

E-pad miz Mae 200 labourer ag an ti

a zo bet ret dezhe chom dilabour, peogwir « ne oa ket a labour da rein dezhe ». Lu-Brun a zo perc'henn Saint-Sauveur, met « United Biscuit » ar firm saoz en deus prenet ul lod kaer a genlodennoù (pe aksionoù).

Petra a zeuio da vezañ ar wispiderezh Saint-Sauveur ?

Ar re vihan a vez pe lonket pe zilezet gant ar re vras : setu lezenn ar gapita-louriezh.

SKOAZELLIT

POBL VREIZH

Skoazellit Pobl Vreizh hag ar stourm evit hor yezh en ur gas ho profoù da : « Pobl Vreizh » K.R.P. 2746-79 Roazhon.

DA LENNERIEN POBL VREIZH

A-hed bloavezhioù ez eus bet savet tabut etre un toulladig Bretoned, evit goût penaos skrivañ brezhoneg : Diouzh e vlev e vez anavezet al loen, emezo, hag ho skritur eo melezeour ho soñjoù ! Re aes, re eun, eo an doare-se da welout an traoù : E gwirionez muioù-h-mui a dud a gaver — tud yaouank peurlvuic'h — na vern ket nemeur dezhe e pe c'hiz skrivañ o yezh. Soñjal a reont ne sell ket ar gudenn-se ouzh pobl Vreizh, peogwir ne oar-hi na lenn na skrivañ he yezh. N'eus ket ezhomm chom stag d'ar skritur-mañ-skritur pa venner difenn gwir-terestou ar Vretoned, ha n'hon eus

ket re a nerzh dija evit an emgannoù gwirion. Da bobl Vreizh e vo da zibab, a-benn ar finetre eun doare hag unan all da skrivañ ar brezhoneg. O c'hortoz, ez eo ret-mat deomp, n'eus forzh pegen diaes hag iskis e kavomp an dra, degemer an div skritur, evel m'emaint : Pep hini eus kenlabourerien Pobl Vreizh a raio e-giz m'eo kustum d'ober. Evit an anv hag ar pennad-stur, e vint moulet pep eil miz e doare ar skol-veur pe en doare peurunvan.

Imprimerie Commerciale, Rennes

Rener ar gelaouenn : J.P. Gourmel.
1 000 skw tennet.
Diskleriet hervez lezenn : 2^e trim.